Пролетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

ВОЛЬНАЯ ПРАЦА

Орган Беластоцкага абкома і гаркома КП(б)Б і абласнога выканаўчага камітэта

Год выдання другі

№ 229 (298)
ЧАЦВЕР
3
КАСТРЫЧНІКА
1940 г.

Цана 10 капеек.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

„Штандар вольносці“

Учора з Мінска прыбыў у Беласток першы нумар штодзённай грамадска - палітычнай і літаратурнай газеты для працоўных палякаў — «Штандар вольносці» («Сцяг свабоды»). Выхад у свет гэтай газеты —новае таржаство ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, жывы доказ, што ў нашай соцыялістычнай радзіме працоўныя ўсіх нацыянальнасцей маюць неабмежаваную магчымасць развіваць сваю культуру, соцыялістычную па зместу і нацыянальную па форме.

У Польшчы пілсудскіх і рыдзсміглых пад ігам капіталістаў і памешчыкаў стагналі не толькі беларускія, украінскія і яўрэйскія працоўныя. Невыносны гнёт пераеслі і польскія рабочыя і сяляне. Колькі разоў кроў польскіх рабочых абмывала вуліцы Варшавы, Лодзі і Дамброва! Ад куль паліцыі пілсудскіх і касцялкоўскіх палі маладыя польскія ткачы на вуліцах Супраслі. Сотні польскіх сялян, якія змагаліся за зямлю і свабоду, расстрэльваліся кулямётным агнём на галіцыйскіх нізінах у 1933 і 1937 годах.

Каля мільёна польскіх дзяцей былі па-за школай пры панаванні енджэвічаў і жонгалавічаў. Дзеці польскіх рабочых і сялян маглі толькі марыць аб праве на асвету, аб праве на культуру. Ім былі недаступны скарбніцы твораў перадавых польскіх паэтаў і пісьменнікаў: Міцкевіча, Славацкага, Жэромскага, не гаворачы ўжо аб такіх пісьменніках, як Ванда Васілеўская.

Геройчныя рэвалюцыйныя польскія рабочыя Гібнер, Кнеўскі, Рутkoўскі і многія іншыя палі ад рук катаў — сваёй «уласнай» буржуазіі. Сотні і тысячы лепшых сыноў польскага народа таміліся ў турмах Вронак, Равіча, Серадза, Петркава і ў канцэнтрацыйным лагеры — у Картуз-Бярозе.

Геройчная Рабоча-Сялянская Чырвоная Армія, якая прынесла вызваленне народам Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны, вызваліла з-пад буржуазнага іга і польскі народ. Палякі-тэкстыльшчыкі Беластока, разам з сваімі беларускімі і яўрэйскімі братамі, сталі гаспадарамі фабрык. Працоўныя сяляне — палякі Ломжынскага, Граеўскага, Дамброўскага і іншых раёнаў атрымалі бясплатна панскую зямлю і разам з беларускімі працоўнымі сялянамі ідуць да светлай, шчаслівай будучыні.

Сярод дэпутатаў Вярхоўнага Совета Саюза нароўні з рускімі, беларусамі мы бачым палякаў: Ванду Васілеўскую, Яна Турлейскага. Дзесяткі працоўных палякаў вылучаны на работу ў гарадскія і сельскія Советы. Сярод вылучэнцаў на вытворчай і совецкай рабоце мы бачым такіх польскіх рабочых, як Гнядэка, Пісарэвіча, Гродзік-Зеленкевіч, сярод стаханаўцаў такіх выдатных рабочых - палякаў, як Шайнога, Паплаўскую і іншых.

Як ніколі раней, расцвіла сярод працоўных палякаў культура, соцыялістычная па зместу і нацыянальная па форме. У заходніх абласцях БССР адкрыта 932 польскіх школы, польскі дзяржаўны тэатр, польскі лялечны тэатр. Свабодна твораць у нас польскія совецкія пісьменнікі. Выдаецца рад раённых газет на польскай мове.

Новым доказам бацькоўскіх клопатаў партыі і ўрада аб польскім народзе з'яўляецца выхад новай газеты «Штандар вольносці». У рэдкалегіі мы бачым польскіх пісьменнікаў і журналістаў, як Бранеўскую, Ансельма, Лесневіча, Савіцкую і іншых. Першы нумар газеты багаты сваім зместам. У перадавой «Пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі ўперад да новых перамог» газета гаворыць аб велізарным значэнні Сталінскай Канстытуцыі, якая забяспечвае свабоднае развіццё працоўных усіх нацыянальнасцей. Газета паказвае, як рэвалюцыйны рускі рабочы клас, на чале з Леніным і Сталіным, заўсёды ішоў на чале прыгнечаных народаў, у тым ліку і польскага народа. Працоўныя палякі ў СССР маюць найшырэйшыя магчымасці для свайго развіцця.

Многа ўвагі газета ўдзяляе найвялікшаму польскаму паэту Адаму Міцкевічу. Яна змяшчае фрагмент з яго вядомага твора, поўнага рэвалюцыйнага гераізма і дэмакратызма «Оды да маладосці». У артыкуле Т. Главацкага «Напярэдадні 85-годдзя з дня смерці Адама Міцкевіча» адзначаецца, што буржуазія хавала Міцкевіча ад працоўнага люду, не паказвала яго такім, якім ён быў сапраўды:—сябрам дзекабрыстаў і Пушкіна, змагаром супроць еўрапейскай рэакцыі, палкім трыбунам дэмакратыі.

У артыкуле Бранеўскай «Год, які раўняецца стагоддзям», газета расказвае аб велізарных культурных зрухах, што адбыліся ў нашай вобласці за год совецкай улады.

Многа ўвагі ўдзяляе газета пытанням польскага тэатра і літаратуры, расказвае аб сустрэчы артыстаў польскага дзяржаўнага тэатра з совецкімі пісьменнікамі ў Беластоку, змяшчае артыкул аб польскім лялечным тэатры, напісаны яго мастацкім кіраўніком Владзіславам Ярэмай. Аб удзячнай працы совецкіх настаўнікаў у вызваленых абласцях умела расказвае Канстанцін Ансельм. Мы знаходзім у газеце нарыс аб палякахтэкстыльшчыках, стаханаўцах Беластока, аб калгасе імені Сталіна, Беластоцкага раёна, артыкул аб будаўніцтве канала Днепр—Буг і шырокую падборку матэрыялаў аб соцыялістычным будаўніцтве Совецкага Саюза і БССР, аб прызыве ў Чырвоную Армію і т. д. Газета шырока інфармірує чытачоў аб міжнародных падзеях.

«Штандар вольносці» павінен паявіцца на кожнай фабрыцы, у кожным калгасе, у кожнай вёсцы, дзе знаходзяцца працоўныя палякі. Яна, безумоўна, знойдзе дарогу ў совецкую польскую школу, да польскай моладзі.

У руках кожнага агітатара і прапагандыста, які працуе сярод польскага насельніцтва, «Штандар вольносці» павінен стаць магутнай зброяй для выхавання працоўных палякаў у духу комунізма, для прапаганды вялікіх ідэй Леніна—Сталіна, якія нясуць свабоду ўсім прыгнечаным народам.

Мы павінны энергічна разгарнуць масава-растлумачальную работу сярод польскага насельніцтва прыцягваючы тысячы польскіх рабочых, сялян, працоўных інтэлігентаў да актыўнага ўдзелу на старонках газеты «Штандар вольносці».

Палкае прывітанне газеце «Штандар вольносці»—дзецішчу ленінска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, і яе чытачам!

Уборка і здача бульбы

У чаканні цёплага надвор'я

Рад сельсоветаў Аўгустоўскага раёна нядрэнна арганізавалі бульбапастаўкі. Так, па Грабава-Гродненскім сельсовеце план здачы бульбы выканан на 65 процантаў. Сяляне Ястрэбнскага сельсовета здалі бульбы на 50 процантаў. У вёсках гэтых сельсоветаў здача бульбы арганізавана непасрэдна з поля.

Аднак, не ва ўсіх сельсоветах так абстаіць справа. Ёсць вёскі і сельсоветы, дзе асабліва вялікі разрыў паміж уборкай і здачай дзяржаве бульбы. У вёсках Штабінскага сельсовета ідзе масавая копка бульбы, а план здачы дзяржаве выканан толькі на 7 процантаў. Тлумачыцца гэта тым, што да апошніх дзён тут ніхто і не заікнуўся, каб арганізаваць здачу дзяржаве бульбы непасрэдна з поля.

Не лепш абстаіць справа ў Янаўскім і Усцянскім сельсоветах. У Янаўскім сельсовеце многія аднаасобныя гаспадаркі ўжо заканчваюць уборку бульбы, між тым план здачы дзяржаве выканан па сельсовету толькі на 14 процантаў.

Слабыя тэмпы здачы бульбы дзяржаве загатоўчыя арганізацыі тлумачаць дажджлівым надвор'ем. Яны ў чаканні сонечнага надвор'я не прымаюць ніякіх мер для таго, каб па-большэвіцку арганізаваць бульбапастаўкі. І не дзіва, што план здачы бульбы па раёну на 1 кастрычніка выканан толькі на 35 процантаў.

С. Грышын.

Не падрыхтаваліся да прыёмкі бульбы

ЛОМЖА. **(Па тэлефону).** У раёне ўбрана 80 процантаў усёй плошчы бульбы. Аднак, не гледзячы на гэта, бульбапастаўкі дзяржаве арганізаваны дрэнна. На 1 кастрычніка план здачы бульбы дзяржаве выканан толькі на 27,4 процанта.

Загатоўчыя арганізацыі не прымаюць належных мер для таго, каб ліквідаваць разрыў паміж уборкай і здачай бульбы дзяржаве. На гарадскім рынку можна бачыць дзесяткі фурманак, гружаных бульбай, а на здатачных пунктах ціха і спакойна.

Загатоўчыя арганізацыі дрэнна падрыхтаваліся да прыёмкі бульбы. Дырэктар канторы Белплодгароднiны тав. Ляхаў не думаў аб загатоўчай кампаніі. Толькі ў апошнія дні ён спахваціўся, што трэба рыхтавацца да прыёмкі. Усяго чатыры дні таму назад адвялі плошчу для буртавання бульбы. Салома яшчэ не завезена.

У Ломжы будуецца база для ссыпкі бульбы. Аднак будаўніцтва яе ідзе надзвычай марудна. Акрамя канторы Белплодгароднiны бульбу павінны прымаць на Драгашоўскім спіртзаводзе. Але з прычыны непадрыхтаванасці прыёмачнага пункта, сялянам бліжэйшых вёсак прыходзіцца везці сваю бульбу ў Ломжу за 20 кіламетраў.

Е. Крэстнікаў.

УБОРКА БУЛЬБЫ Ў СОЎГАСЕ „СКІДЭЛЬ“

Тры дні таму назад распачаў уборку бульбы соўгас «Скідэль», Скідэльскага раёна. Арганізавана тры брыгады, за якімі замацаваны асобныя ўчасткі. Убрана 11 гектараў бульбы. Рабочыя соўгаса абавязаліся поўнасцю закончыць уборку да 9 кастрычніка.

Для паспяховага правядзення ўборкі дырэкцыя соўгаса замацавала за брыгадамі ўчасткі рабочых. Усяго патрэбна ўбраць 70 гектараў бульбы. Паміж брыгадамі разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва за хутчэйшае заканчэнне ўборкі.

Перадавыя трактарысты

Сярод трактарыстаў Заблудаўскай машынна-трактарнай станцыі разгорнута соцыялістычнае спаборніцтва на хутчэйшае і добраякаснае выкананне плана трактарных работ. Трактарысты абавязаліся сустрэць 23-ю гадавіну Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі новымі вытворчымі перамогамі.

Добрыя ўзоры работы паказваюць трактарысты Грыгорый Корзун і Нікалай Нарскі. Яны, працуючы на трактарах «Універсал», штодзённа перавыконваюць норму выпрацоўкі. Корзун узорвае па 2,5 — 3 гектары пры норме 1,2 гектара, Нарскі ўзорвае па 2 — 2,5 гектара замест 1,2 гектара.

Стаханаўцы Беластоцкай ватна-ваціннай фабрыкі № 32 (злева на права), тт. Ю. А. Вердо, Я. Я. Слівонюк, Х. І. Левіна, В. О. Вердо.

Фота А. Сапіра.

ЗАПЯВАЛА ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

Чырвонасцяжны ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі Саюза ССР--у Беластоку

У Беласток прыбыў вядомы Чырвонасцяжны ансамбль чырвонаармейскай песні і пляскі Саюза ССР пад кіраўніцтвам народнага артыста СССР прафесара-ордэнаносца Аляксандра Васільевіча Александрава.

Яшчэ ў 1928 годзе прафесар Александраў упершыню ў Совецкім Саюзе арганізаваў чырвонаармейскі ансамбль песні і пляскі. Усяго 12 чалавек налічваў тады калектыў ансамбля: 8 спевакоў, 2 баяністаў і 2 плясуноў. За час свайго існавання ансамбль праславіўся па ўсёй нашай краіне. Зараз у саставе ансамбля 225 чалавек. У 1935 годзе ён узнагароджан ордэнам Чырвонага Сцяга.

Ансамбль мае выдатных спевакоў і танцораў. Асабліва таленавітымі салістамі з'яўляюцца тт. Лаут, Панкоў, Нікіцін, Твердахлебаў, Кузняцоў і Лягін.

У час баёў ля возера Хасан ансамбль абслугоўваў байцоў і камандзіраў нашай доблеснай Чырвонай Арміі, за што члены ансамбля ўзнагароджаны нагруднымі значкамі — «Удзельніку хасанскіх баёў 1938 года».

У гутарцы з нашым супрацоўнікам мастацкі кіраўнік ансамбля прафесар Александраў заявіў:

— Ансамбль аб'ехаў увесь Совецкі Саюз ад краю да краю. Усюды мы сустракалі цёплы прыём. Пабывалі таксама і за граніцай. Ансамбль з поспехам выступаў на міжнароднай выстаўцы ў Парыжы ў 1937 годзе і затым у Чэха-Славакіі.

— Наш ансамбль упершыню на вызваленай зямлі заходніх абласцей БССР,—працягвае прафесар Александраў. Тут мы прабудзем два тыдні і дадзім каля 35 канцэртаў, а адсюль паедзем у заходнія абласці Украіны.

* * *

У дзень свайго прыбыцця ў Беласток ансамбль даў тры канцэрты. Выступленні прайшлі з велізарным поспехам.

Вялікі канцэрт з удзелам усяго ансамбля адбыўся ўвечары ў гарадскім тэатры. «Кантатай аб Сталіне» пачаўся гэты выдатны канцэрт.

З велізарным майстэрствам выканаў ансамбль рад класічных твораў, рускіх народных песен. Бурныя апладысменты выклікалі выкананыя каўказскія і казацкія пляскі.

У канцы вечара гасцей вітаў палкавы камісар тав. Токараў.

Адказваючы на гэта прывітанне, прафесар Александраў заявіў:

— Чырвонасцяжны ансамбль называюць запявалай нашай Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. Мы прымаем гэта званне і ганарымся ім. Чырвонасцяжны ансамбль прайшоў вялікі шлях. І ўсюды, куды-б мы ні прыехалі, мы сустракаем вялікую ўвагу байцоў, камандзіраў і сем'яў начсастава. Дазвольце вас падзякаваць за цёплы прыём нашага мастацтва—мастацтва Чырвонай Арміі.

Па Совецкай краіне

У Брэсце арганізавана вышывальная арцель «Народная творчасць». Арцель вышывае кашулі, сукенкі, паясы беларускім арнаментам, што раней у Заходняй Беларусі забаранялася.

На здымку: вышывальшчыцы за работай.

Фота В. Лупейка.

Фотахроніка БелТА.

ІНСТЫТУТ ЗАМЕЖНЫХ МОЎ У МІНСКУ

Рашэннем Саюзнага ўрада ў 1941 годзе ў сталіцы БССР адкрываецца інстытут замежных моў.

Для інстытута будзе пабудаван новы чатырохпавярховы будынак аб'ёмам у 15 тыс. кубаметраў. Ужо распрацаван праект будынка. Вучэбны корпус інстытута будзе мець 22 аўдыторыі, 3 лабараторыі, актавы зал і бібліятэку. Асваенне будаўнічай пляцоўкі пачнецца ў студзені 1941 года. (БЕЛТА).

РАДЫЁПЕРАДАЧЫ НА ПОЛЬСКАЙ МОВЕ

Кожны вечар баранавіцкая радыёстанцыя РВ-95 перадае спецыяльны выпуск апошніх паведамленняў на польскай мове. Працоўныя слухаюць цікавую інфармацыю пра жыццё працоўных вобласці, пра найбольш выдатныя падзеі ў БССР і брацкіх рэспубліках. Ля мікрафона часта выступаюць настаўнікі і вучні старшых класаў польскіх школ, калектывы мастацкай самадзейнасці. Вялікая ўвага ўдзяляецца творчасці польскіх пісьменнікаў. Гэтымі днямі былі прачытаны: артыкул аб літаратурнай дзейнасці пісьменніцы Ванды Васілеўскай, разгорнутая інфармацыя аб музеі Адама Міцкевіча ў Навагрудку.

Рыхтуецца вялікая літаратурная радыёперадача, прысвечаная 85-годдзю з дня смерці класіка польскай літаратуры Адама Міцкевіча. Будуць прачытаны санаты, балады, урыўкі з яго выдатнай паэмы «Пан Тадэуш», а таксама рад твораў кампазітараў Шапена і Наскоўскага на словы паэта.

З першых чысел лістапада арганізуецца сістэматычная радыёперадача на польскай мове з мінскай радыёстанцыі РВ-10. Штодзённа ў 9 гадзін 30 мінут будзе чытацца перадавы артыкул рэспубліканскай польскай газеты «Штандар вольносці». Два разы ў тыдзень адбудуцца літаратурна-музыкальныя перадачы. Ля мікрафона будуць выступаць польскія пісьменнікі.

Зараз баранавіцкая радыёстанцыя рыхтуецца да перадач мантажаў з асобных пастановак Дзяржаўнага польскага драматычнага тэатра БССР. (БЕЛТА).

ПАДРАБЯЗНАСЦІ НЕЗВЫЧАЙНАЙ ЗНАХОДКІ Ў АРКТЫЦЫ

1 кастрычніка ў галоўным ўпраўленні паўночнага марскога шляху атрымана радыёграма, якая перадае падрабязнасці цікавейшай знаходкі, зробленай атрадам гідраграфічнага судна «Норд» на востраве Фадзея ў моры Лапцевых.

Высвятляецца, што старажытны скарб з дробнымі рускімі сярэбранымі манетамі, якія адносяцца, як відаць, да XVI—XVII стагоддзяў, медныя гаспадарчыя рэчы, бусы, сергі і прадметы рэлігійнага культа знойдзены ў 50 метрах ад берага, у паўночна-заходняй частцы вострава, на скалістым месцы. Частка знойдзеных прадметаў (катлы, скавароды) была ў беспарадку раскідана, другая частка (манеты і ўпрыгожанні) — старанна ўкладзена і закрыта каменнямі.

Гідрографы, выявіўшыя незвычайны скарб, мяркуюць, што па суседству з імі схаваны яшчэ больш каштоўныя гістарычныя прадметы.

У радыёграме дадаткова паведамляецца аб знаходцы двух, відавочна, сярэбраных пярсцёнкаў. Усе знойдзеныя на востраве Фадзея прадметы перанесены на карабель. (ТАСС).

У калгасе імені Леніна, Мінскага раёна, ідзе масавая ўборка бульбы. Да 200 цэнтнераў клубняў з гектара збірае ў гэтым годзе калгас.

На здымку: 3-я брыгада калгаса за выбаркай бульбы. На пярэднім плане — лепшая стаханаўка К. С. Драздоўская, якая выконвае норму на 108 процантаў.

Фота Л. Папковіча.

Фотахроніка БелТА.

МАЛАДЫЯ САДЫ ДАНБАСА

СТАЛІНО. Да пачатку 1940 года плошча садоў у Сталінскай вобласці складала больш 12 тысяч гектараў. Вясной на сядзібах калгаснікаў было пасаджана 169 тысяч пладовых дрэў. Увосень і будучай вясной толькі ў калгасах намечана пасадзіць не менш 2.500 гектараў новых садоў. Плодапітомнікі вобласці падрыхтавалі для пасадкі да аднаго мільёна саджанцаў пладовых дрэў.

У АПОШНЮЮ ГАДЗІНУ

НОТА ЗША ГЕРМАНІІ ПА ПЫТАННЮ АБ ГЕРМАНСКІХ ПАСЛЯВАЕННЫХ ДАЎГАХ

НЬЮ-ЙОРК, 2 кастрычніка. (ТАСС). Як перадае агенцтва Асошыэйтэд Прэс з Вашынгтона, 12 верасня дзяржаўны дэпартамент паслаў германскаму ўраду ноту, у якой напамінаецца аб прылічваючымся чарговым германскім узносе па пасляваенных даўгах. Агенцтва адзначае, што ў ноце, наперакор звычайнай практыцы, не маецца ўказання што ЗША гатовы разглядзець прапановы даўжніка аб заключэнні новага пагаднення па пытанню аб даўгах. Прадстаўнікі дзяржаўнага дэпартамента адмовіліся каментыраваць пытанне аб тым, чаму ў апошняй ноце апушчана такое ўказанне.

Пасляваенны доўг Германіі Злучаным Штатам складае прыкладна 271 мільён долараў.

ДЗЕЯННІ АНГЛІЙСКАЙ АВІЯЦЫІ

ЛОНДАН, 2 кастрычніка. (ТАСС). Сённяшняе камюніке англійскага міністэрства авіяцыі паведамляе: «Буйныя злучэнні бамбардыроўшчыкаў англійскай авіяцыі атакавалі ў ноч на 2 кастрычніка завод боепрыпасаў у Берліне, электрастанцыі, нафтаачышчальныя заводы, чыгуначныя вузлы, ў радзе гарадоў, партовыя збудаванні ў Рурскай вобласці, авіяцыйны завод у Ротэрдаме, а таксама многалікія аэрадромы непрыяцеля. Акрамя таго, энергічнай бамбардыроўцы паверглiся порты Ротэрдам, Флісінген, Дзюнкерк, Булонь, Кале, Гаўр. Тры нашых самалёты не вярнуліся з гэтых аперацый».

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

НЯСПЫННА ПРАЦАВАЦЬ НАД ПАВЫШЭННЕМ ТЭАРЭТЫЧНЫХ ВЕДАЎ

Прайшло два годы з таго часу, калі выйшаў у свет «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». За гэты перыяд непараўнальна ўзрасла палітычная свядомасць і тэарэтычная падрыхтоўка партыйных кадраў і шырокіх мас совецкай інтэлігенцыі. «Кароткі курс» стаў настольнай кнігай тысяч совецкіх людзей, дапаможнікам у практычнай партыйнай, совецкай і гаспадарчай рабоце.

Ваўкавыскі райком партыі правёў вялікую работу па рэалізацыі рашэнняў ЦК ВКП(б) аб партыйнай прапагандзе. Былі праведзены спецыяльныя нарады сакратароў пярвічных партыйных арганізацый, заслухоўваліся іх даклады на бюро райкома партыі. Сакратары партарганізацый праводзілі групавыя і індывідуальныя гутаркі з комуністамі па пытаннях партыйнай вучобы. За апошнія тры месяцы работнікамі райкома партыі праведзена 85 індывідуальных гутарак з кіруючым партыйным і совецкім актывам. У гутарках выяўлена, што рад таварышоў закончылі вывучаць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» і працуюць над творамі Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна.

Пракурор раёна тав. Жаркевіч закончыў вывучаць падручнік і вывучыў творы Леніна «Што рабіць?», «Дзяржава і рэволюцыя». Закончылі вывучаць падручнік сакратары пярвічных партарганізацый тт. Аляксееў і Ліхачоў. Аднак некаторыя кіруючыя работнікі раёна яшчэ па-сур'ёзнаму не ўзяліся за работу над сабой. Старшыня райвыканкома тав. Дашук, упаўнаважаны Наркамата загатовак тав. Бойка, дырэктар горхарчпромгандлю тав. Альперовіч і іншыя, спасылаючыся на адсутнасць часу, не павышаюць свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню.

У дапамогу самастойна вывучаючым «Кароткі курс» лектарамі з 1 студзеня ў раёне прачытана 50 лекцый і дакладаў па гісторыі ВКП(б) і міжнароднаму становішчу. Даклады і лекцыі праслухала больш 11 тысяч чалавек.

Пры райкоме партыі створан партыйны кабінет. У бібліятэцы парткабінета налічваецца больш 2 тысяч розных кніг, якімі карыстаюцца члены партыі, совецкая інтэлігенцыя горада і раёна.

Аб вялікай зацікаўленасці насельніцтва да вывучэння гісторыі партыі, тэорыі марксізма-ленінізма яскрава сведчыць той факт, што за 8 месяцаў магазінамі горада прадана марксісцкай і мастацкай літаратуры на 80 тысяч рублёў.

Але думаць, што райком партыі ўсё зрабіў для правядзення ў жыццё рашэнняў ЦК КП(б)Б аб прапагандзе, ні ў якім разе не прыходзіцца. Яшчэ многа і многа патрэбна зрабіць для паляпшэння прапагандысцкай работы.

Трэба адзначыць, што сакратары райкома партыі не сістэматычна займаюцца партыйнай вучобай комуністаў. Яны аб гэтым гавораць толькі на бюро РК КП(б)Б, пры прыёме ў партыю. А патрэбна, каб сакратары райкома штодзённа кіравалі партыйнай прапагандай і вучобай комуністаў, праводзілі гутаркі з комуністамі па тэарэтычных пытаннях, дапамагалі ім у ідэйна-палітычным росце.

М. Волнікаў,
загадчык аддзела прапаганды і агітацыі Ваўкавыскага райкома партыі.

НАРАДА ЗАКОНЧЫЎШЫХ ВЫВУЧАЦЬ „КАРОТКІ КУРС ГІСТОРЫІ ВКП(б)“

Аддзел прапаганды і агітацыі Беластоцкага гаркома партыі правёў нараду таварышоў, якія закончылі вывучаць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)». На нарадзе прысутныя абмяняліся вопытам самастойнай работы над вывучэннем «Кароткага курса» і класічных твораў марксісцка-ленінскай літаратуры. Высветлілася, што асобныя комуністы, закончыўшы вывучаць «Кароткі курс», перасталі працаваць далей над павышэннем сваіх ідэйна-палітычных ведаў.

Тав. Сафонаў (партарганізацыя НКУС) гаварыў на нарадзе, што парткабінет гаркома не аказвае дапамогі самастойна працуючым над творамі класікаў марксізма-ленінізма. Тав. Сафонаў самастойна вывучае твор Плеханава «Да пытання аб развіцці маністычнага погляду на гісторыю». У працэсе работы над творам у яго ўзнікла некалькі незразумелых пытанняў, якія самастойна ён не мог высніць. Тав. Сафонаў звярнуўся ў парткабінет да кансультанта за дапамогай. Але кансультант парткабінета не даў тлумачэння незразумелых пытанняў.

На нарадзе выступілі тт. Сяргейчук, Сурыкаў, Новікаў, Рэут, Зубовіч і іншыя. Яны ўнеслі рад каштоўных прапаноў, як лепш арганізаваць самастойную работу комуністаў над павышэннем свайго ідэйна-тэарэтычнага ўзроўню.

Семінар сакратароў комсамольскіх арганізацый

Пасля перавыбараў кіруючых комсамольскіх органаў Гродненскі гарком ЛКСМБ адразу прыступіў да перабудовы сваёй работы. Для павышэння ідэйна-палітычнага ўзроўню, аказання канкрэтнай дапамогі гарком праводзіць сямідзённы семінар сакратароў пярвічных комсамольскіх арганізацый. Семінар працуе ў вячэрнія часы.

Сакратары праслухаюць лекцыі на тэмы: «Ідэйна-палітычны рост комсамола», «Унутрысаюзная работа», «Комсамол і школа», «Работа над кнігай» і іншыя.

На першых занятках семінара лекцыю аб задачах комсамола, выцякаючых з рашэнняў XVIII з'езда ВКП(б), прачытаў тав. Хайман. На ёй прысутнічалі сакратары 23-х пярвічных комсамольскіх арганізацый.

С. Партной.

Малодшы лейтэнант Н. А. Драздоў (злева) і лейтэнант В. Ф. Парфенаў за падрыхтоўкай да тэарэтычнай канферэнцыі па «Кароткаму курсу гісторыі ВКП(б)».
(Н-ская часць БАВА). Фотахроніка БелТА.

Аб чым забылі ў Бельску

...Чысценькія, добра вымашчаныя вуліцы, многа зелені, новыя вітрыны—вось што кідаецца ў вочы ў совецкім Бельску. Нямала тут зроблена за апошні год: беспрацоўе поўнасцю ліквідавана, колькасць рабочых, занятых у прамысловых і кааператыўных прадпрыемствах, значна вырасла. Насельніцтва горада павялічылася амаль на 2,5 тысячы чалавек.

Але ў абноўленым совецкім горадзе забылі аб асноўным—аб людзях, якія праходзяць складаны працэс зжывання нацыянальных і рэлігійных забабонаў, аб людзях, якіх дзесяткі год атручвала варожая, антынародная прапаганда—якім трэба дапамагчы ўпэўнена пайсці па рэльсах новага жыцця.

Бельскія таварышы часта забываюць, з каго складаецца насельніцтва горада. Забываюць аб тым, што адну трэцюю складаюць беларусы. Столькі-ж палякаў і яўрэяў. За год сярод насельніцтва не праведзена ні адна лекцыя, ні адна гутарка на польскай ці яўрэйскай мове. Можа няма таварышоў, якія маглі-б іх правесці? Не! Яны ёсць. Вось і тав. Астасевіч, мясцовы рабочы, які прасядзеў у турме сем год за рэволюцыйную дзейнасць, цяпер старшыня горсовета і дэпутат Вярхоўнага Совета БССР. Вось і іншыя актыўныя ўдзельнікі рэволюцыйнага руху ў мінулым, як тт. Златкевіч, Домб, Кадлубоўскі. Але яны амаль не прыцягваюцца да правядзення агітацыйнай работы сярод насельніцтва.

Характэрна, што калі гэтыя таварышы ў час выбарчай кампаніі нават і выступалі на сходах, то па незразумелых матывах яны не гаварылі ні на польскай, ні на яўрэйскай мовах, хаця яны імі добра валодаюць.

У Бельску, відавочна, гэтыя факты лічаць «дробяззю». Такой-жа «дробяззю» некаторым кіруючым бельскім таварышам паказалася і пытанне аб перайменаванні вуліц. Як-жа інакш растлумачыць адмену назвы вуліцы Міцкевіча і Ожэшко?

Аб Міцкевічу сапраўды мала чулі некаторыя таварышы ў Бельску. Тав. Тараканаў правяраў кнігі ў гарадской бібліятэцы і заўважыў творы Міцкевіча. Падумаў, падумаў і на ўсякі выпадак рашыў іх адкласці, каб запытаць абліт. Але з абліта адказ не прыходзіў. А кнігі ўсё ляжалі і чакалі. І так-бы яны чакалі і да сённяшняга дня, калі-б тав. Тараканаў выпадкова не прачытаў у газеце, што ў Совецкім Саюзе рыхтуюцца да ўрачыстасцей у сувязі з 85-годдзем з дня смерці Адама Міцкевіча. І тады, нарэшце, ён рашыў пусціць кнігі ў ход.

У Бельску пабудавана выдатная трохпавярховая польская школа. Перад ёй выдатная белая скульптура таварыша Сталіна. Школа ўпарадкавана, добра абсталявана, у ёй навучаецца 800 дзяцей. Вось у 7 класе дырэктар тав. Хадзько праводзіць заняткі па Канстытуцыі СССР. Вучні павінны Канстытуцыю вывучаць на рускай мове, хаця ў нас даўно выдана Канстытуцыя на польскай мове. У рэзультаце большасць вучняў не зразумела пройдзены матэрыял.

Мала робіцца для таго, каб выхаваць польскую моладзь у духу комунізма. А сярод гэтай моладзі, гадамі атручваемай нацыяналізмам і клерыкалізмам, бачны расткі новага, бачна зацікаўленасць соцыялістычным будаўніцтвам.

Але гэтыя расткі новага не вырошчваюцца як належыць, не знаходзяць цёплай, разумнай падтрымкі. Камсорг ЦК комсамола тав. Хутарына, якая працуе ў гэтай школе, зусім не ведае польскай мовы і на працягу трох месяцаў не здолела пазнаёміцца з польскай моладдзю. Нічога дзіўнага, што арганізацыя комсамола не расце за лік польскай моладзі.

Укажам яшчэ на адну, здавалася-б, дробязь. Да гадавіны вызвалення на галоўнай вуліцы горада пабудавана арка, на якой словы аднаго з лозунгаў скарочаны такім чынам:

«Уся ўлада ў СССР належыць прац. гор. і вёск. у асобе советаў дэп. прац». Хіба так папулярызуецца Сталінская Канстытуцыя?

Усё гэта характэрызуе стыль работы таварышоў з Бельскага раёна.

І. Кавальскі.

СОЎГАС НА ЎЗДЫМЕ

Сядзіба соўгаса акружана стройнымі густымі ліпамі. Старыя ліпы нібы трымаюць у абдымках вялікі соўгасны двор, дзе б'е ключом жыватворчая праца людзей. На сядзібе шумна і многалюдна. Манатонна гудзе складаная малатарня. Поўным ходам ідзе малацьба. Жыццё і работа соўгаса напамінае фабрычны гарадок.

Не так даўно тут было ціха і спакойна. Бясклопатна жыла тут пані Пілсудская з сваімі дачкамі. Гэта быў іх маёнтак.

Як напамінанне аб мінулым ляжыць пад хлевам уся «тэхніка» маёнтка. Вы бачыце тут, на двары, увязшы ў гразі кузаў ад «фіята». Як музейная рэдкасць, ляжаць драўляныя бароны, старая сеялка. Патрапаная стаіць асабістая брычка пані Пілсудскай. Дзіка і смешна выглядзіць уся гэта памешчыцкая «тэхніка» у параўнанні з машыннай тэхнікай маладога соўгаса.

Новае жыццё з новымі адносінамі да працы прыйшло ў былы маёнтак «Каменны двор». Калі ўпершыню тут паявіўся камбайн, на палях збіраліся сотні людзей і любаваліся прыгожай машынай. Совецкі камбайн «Комунар» за 10 дзён убраў 106 гектараў зернавых, гэта значыць ён замяніў тысячы рабочых рук. Усе 680 гектараў азімых і яравых былі ўбраны машынамі, хутка і без страт.

У рабоце была праяўлена выключная аператыўнасць і манеўранасць. І людзі паказвалі цуды. Станіслаў Дэмбец на жняярцы-самаскідцы скошваў 9 гектараў у дзень пры норме тры гектары. Упершыню на жняярку сеў комсамолец Александр Кузьма. Пры памешчыку да машыны ён і блізка не падыходзіў. У соўгасе ён зрадніўся з машынай. І сваёй рэкорднай выпрацоўкай здзівіў усіх.

Былыя батракі Дэмбец і Кузьма сталі застрэльшчыкамі соцыялістычнага спаборніцтва ў соўгасе. Яны першыя рэкорды ставілі на ўборцы, і іх прыкладу следавалі многія іншыя рабочыя.

Антона Жэнсіцкага ведаюць ва ўсёй аколіцы. Пры памешчыку ён быў звычайным кавалём, бо меў справу толькі з простым інвентаром. Калі быў арганізаван соўгас і сюды прыбылі складаныя сельскагаспадарчыя машыны, Жэнсіцкі паказаў свае здольнасці сапраўднага механіка. У час уборкі ён забяспечыў бесперапынную работу ўсяго машыннага парка. Жэнсіцкі аказаўся тонкім знаўцам машын, кваліфікаваным механікам.

Мы гутарылі з былым батраком Антонам Жэнсіцкім. Ён жадае ўдасканальваць свае тэхнічныя веды, марыць аб вышэйшай тэхнічнай адукацыі, каб прынесці вялікую карысць народу.

У сувязі з гадавінай вызвалення ад польскіх паноў 12 лепшых рабочых соўгаса былі прэміраваны. Сярод прэміраваных — лепшая даярка соўгаса Міхаліна Паплаўская. Батрачка ў мінулым, Міхаліна Паплаўская была да слёз кранута, калі ёй на агульным сходзе паднеслі грашовую прэмію. Упершыню ў сваім жыцці яна ўбачыла сапраўдныя клопаты аб людзях працы. Міхаліна адчувае сябе поўнай гаспадыняй. Яна на многа лепш працуе і надайвае цяпер малака больш чым пры памешчыку.

Маладая совецкая гаспадарка служыць добрым прыкладам для калгасаў і аднаасобнікаў. Факты ўпэўнена гавораць аб гэтым. 17 цэнтнераў зернавых даў у сярэднім адзін гектар. Соўгас, як падабаецца, першы адправіў збожжа на дзяржаўныя склады.

Разам з азімай сяўбой паспяхова ішло зяблевае ворыва. 9 верасня была закончана сяўба азімых. На палях паявіліся густыя ўсходы.

Трактарамі паднята зябліва на плошчы 380 гектараў. Зяблевае ворыва праведзена ў самыя лепшыя тэрміны.

На полі асталася толькі адна бульба. Яна вельмі ўраджайная.

Арганізаваны дзіцячыя яслі для дзяцей работніц. Яслі адкрыты ў памяшканні маёнтка. Гэта цудоўны палац для дзяцей! Трэба было бачыць, з якой радасцю неслі мацеры, былыя батрачкі, сваіх дзяцей у яслі. Раней яны не смелі нават блізка падыйсці да гэтага памешчыцкага палаца.

Вялікія перспектывы развіцця соўгаса бачны кожнаму. Іх бачаць і адчуваюць не толькі прыяцелі, але і ворагі. Ворагі распаўсюджваюць усякія крыватолкі. Дрэнна тое, што большэвіцкая праўдзівая агітацыйна-масавая работа слаба пастаўлена ў соўгасе, хаця тут ёсць партыйная і комсамольская арганізацыі.

Дырэктар соўгаса тав. Серадоў лічыць, што ў адсутнасці агітацыйна-масавай работы вінават помпаліт тав. Арановіч. Праўда, намеснік дырэктара па палітчасці слаба спраўляецца з сваёй работай, аднак справа не толькі ў адным Арановічу. Тав. Серадову варта напомніць, што ён не толькі дырэктар, але і парторг соўгаса.

Комуністы і комсамольцы соўгаса павінны зразумець, што штодзённая большэвіцкая змястоўная прапаганда і агітацыя ў рабочым калектыве павышае большэвіцкую пільнасць і з'яўляецца важнейшай умовай паспяховага развіцця маладой соцыялістычнай гаспадаркі.

Г. Голанд.

ЭКРАН, ДАКУМЕНТЫ І САПРАЎДНАСЦЬ

Пасля трэцяга званка ў зале Гродненскага кінотэатра «III Інтэрнацыянал» наступіла цішыня.

Сеанс пачаўся журналам кінохронікі. На пярэднім плане перасечанай мясцовасці — яркая зелень травы. На вузкай дарожцы сотні падвод. Людзі з вясёлымі і жыццерадаснымі тварамі накідваюць грунт на падводы. Чутны словы дыктара: «Будаўніцтва дарогі Гібулічы—Квасоўка будзе закончана праз 15 дзён». У гэты час у зале пачуўся шум. Нехта ўсміхнуўся. Злыя языкі сцвярджаюць, што многія работнікі, якія прысутнічалі на праглядзе журнала кінохронікі, шчыпалі сябе за падбародак.

Пратакол № 2 пасяджэння штаба па садзейнічанню будаўніцтву гэтай дарогі гласіць, што будаўніцтва ў асноўным скончана. І тут-жа рашана прэміраваць старшынь Агародніцкага, Індурскага і Лашанскага сельсоветаў па 200 рублёў кожнага, актыў раёна — на 1000 рублёў. У пастанове ўказваецца, што трэба прадставіць спіс аблвыканкому для прэміравання яшчэ 75 чалавек.

У пратаколе пасяджэння таго-ж штаба ад 12 верасня праз чатыры месяцы зноў зафіксіравана аб гэтай дарозе. Але тут ужо бачна, што будаўніцтва далёка не скончана і патрабуецца не менш 8 дзён работы пры штодзённым выхадзе 1.300 фурманак і 760 рабочых. Нарэшце, у сельсоветах, дзе прэміраваны старшыні, план дарожных работ выканан толькі на 65—70 процантаў.

Гэтыя два дакументы падпісвалі акрамя дарожнікаў члены штаба: сакратар Гродненскага РК КП(б)Б тав. Кавалёў, сакратар РК ЛКСМБ тав. Атліўная.

Пачынаючы з мая, пытанне аб скончэнні будаўніцтва 6 разоў абмяркоўвалася на пасяджэнні райвыканкома, два разы на пасяджэнні райкома. Апошні раз — 25 верасня. А сапраўднасць такая: у сувязі з незакончэннем земляных работ 12 кілометраў дарогіператворана ў непраезджае месца і рух на дарозе спынен.

М. Сідачоў.

НАША РАДЗІМА

Таджыкская ССР

У паўднёва-ўсходнім вугле Совецкай Сярэдняй Азіі, на высокіх гарах Паміра-Алая, размешчана Таджыкская Совецкая Соцыялістычная Рэспубліка. На ўсходзе яна гранічыць з заходняй правінцыяй Кітая—Сіньцзянам, на поўдні—з Афганістанам, за якім пачынаецца Індыя.

Да кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі Таджыкістан быў адной з самых адсталых калоній царскай Расіі. Амаль уся зямля там належала вялікай зграі царскіх чыноўнікаў, мясцовым кулакам (баям), рэлігійным служыцелям-мулам, ішанам. Насельніцтва задыхалася ад пабораў і падаткаў. Падаткі спаганяліся за ўсё, нават за... дым, які выходзіў з мізэрных кібітак дэхкан (сялян).

З дапамогай рускага рабочага класа таджыкскі народ скінуў іга сваіх прыгнятальнікаў. З самага глухога, самага цёмнага, самага прыгнечанага вугла Сярэдняй Азіі Таджыкістан ператварыўся ў квітнеючую Совецкую Соцыялістычную Рэспубліку.

Паспяхова будуючы новае жыццё, народы Таджыкістана следвалі і следуюць указанням вялікага правадыра працоўных таварыша Сталіна, зробленым ім у 1925 годзе ў прывітанні к партарганізацыі Таджыкістана:

«Таджыкі маюць багатую гісторыю; іх вялікія арганізатарскія і палітычныя здольнасці ў мінулым ні для каго не складаюць тайны.

Работнікі Таджыкістана! падымайце культуру сваёй краіны, развівайце яе гаспадарку, дапамагайце працаўнікам горада і вёскі, згуртоўвайце вакол сябе лепшых сыноў радзімы і пакажыце ўсяму Ўсходу, што вы з'яўляецеся лепшымі патомкамі сваіх продкаў, моцна трымаючых у сваіх руках сцяг вызвалення».

Непазнавальнай стала адроджаная краіна. Ужо ў 1938 годзе прамысловасць Таджыкістана выпусціла прадукцыі ў 195 разоў больш, чым у 1913 годзе. Па сутнасці, уся прамысловасць гэтай рэспублікі створана занава. За другую сталінскую пяцігодку ўступіла ў строй нямала буйных прадпрыемстваў. У 1937 годзе пушчана Варзобская гідраэлектрастанцыя магутнасцю 7.500 кілават. Пабудаваны Сталінабадскі і Ленінабадскі шоўкаматальныя камбінаты, мясакамбінат, кансервавы завод, да 50 прадпрыемстваў харчовай прамысловасці, нафтапромыслу, вугальныя шахты «Шураб-вугаль». Будуецца вялікі тэкстыльны камбінат каштоўнасцю ў 58 мільёнаў рублёў.

У Таджыкскай ССР — вялікія рэсурсы мінеральнай сыравіны. Таджыкістан займае першае месца сярод рэспублік Сярэдняй Азіі па поліметалах, рэдкіх металах і золату. Тут маюцца таксама багатыя вугальныя і нафтавыя месцанараджэнні, месцанараджэнні гаручых сланцоў, мыш'яка, вальфрама, волава, сурмы і іншыя.

Таджыкістан—краіна бавоўны. Па ўраджайнасці і вытворчасці высокакаштоўнага сорту бавоўны («егіпецкай бавоўны») рэспубліка займае першае месца ў Совецкім Саюзе. У мінулым годзе егіпецкая бавоўна была сабрана з 39.724 гектараў. Уся палівная плошча пад бавоўнай займае звыш 106 тысяч гектараў. А дзесяць год назад палівная плошча пад бавоўнай складала толькі 50 тысяч гектараў. Збор бавоўны за гэтыя годы павялічыўся амаль у чатыры разы.

Бурны ўздым сельскай гаспадаркі рэспублікі стаў магчымым дзякуючы соцыялістычнаму развіццю сельскай гаспадаркі.

97,4 процанта дэханскіх гаспадарак Таджыкістана аб'яднаны ў калгасах. 99,7 процанта ўсёй пасяўной плошчы належыць калгасам і соўгасам. На калгасных палях працуюць 3.362 трактары. За годы сталінскіх пяцігодак на ірыгацыйныя (арашальныя) работы ў рэспубліцы выдаткавана звыш 205 мільёнаў рублёў.

З дапамогай урада СССР пабудавана вялікае ірыгацыйнае збудаванне—Вахшскі канал каштоўнасцю ў 130 мільёнаў рублёў. Гэты канал ужо арашае 42 тысячы гектараў да таго пуставаўшых зямель.

Не так даўно горныя таджыкі сваімі сіламі рашылі пабудаваць аўтамабільную дарогу Сталінабад—Хораг. Гэта дарога, пракладваемая сярод непраходзімых гор, злучыць сталіцу Таджыкістана—Сталінабад—з цэнтрам аўтаномнай Горна-Бадахшанскай вобласці—Харогам.

Горна-Бадахшанская аўтаномная вобласць утворана ў 1929 годзе, у яе ўваходзіць увесь Совецкі Памір. Тут, на вышыні 3.500 метраў ад узроўню мора, растуць жыта, авёс, пшаніца, бульба, буракі, таматы і іншыя сельскагаспадарчыя культуры. У вобласці каля 50 тысяч насельніцтва, займаючагася земляробствам і жывёлагадоўляй. На Паміры зараз 171 школа, педагагічнае вучылішча, тэатр, бальніца. У Харогу нядаўна пушчана першая на Паміры гідраэлектрастанцыя.

З краіны, у якой да рэволюцыі было поўпроцанта пісьменнага насельніцтва, Таджыкістан становіцца краінай усеагульнай пісьменнасці. У рэспубліцы зараз звыш 4 з паловай тысяч школ, дзесяткі вышэйшых навучальных устаноў і тэхнікумаў, 160 клубаў, 22 тэатры, 72 газеты. Да рэволюцыі ў Таджыкістане была адна бальніца, зараз іх 114.

Сталіца Таджыкістана, горад Сталінабад, яшчэ ў 1926 годзе быў кішлаком (сялом) пад назвай Дзюшамбе, у ім жыло 5 з паловай тысяч насельніцтва. Зараз у Сталінабадзе жыве звыш 80 тысяч чалавек. Гэта ўжо ўпарадкаваны горад.

Група экскурсантаў Снядаўскага раёна, Беластоцкай вобласці, на Ўсесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Фота А. Сапіра.

СІЛА ЎКАЗА

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР аб пераходзе на васьмігадзінны рабочы дзень і сямідзённы рабочы тыдзень рабочым калектывам Гродненскай табачнай фабрыкі адзначан павелічэннем прадукцыйнасці працы і палепшэннем якасці прадукцыі. Разгорнутым сацыялістычным спаборніцтвам табачнікі заваёўваюць усё новыя і новыя перамогі. Спаборнічаюць паміж сабой цэхі, брыгады, асобныя рабочыя.

Пяршынства трымае ўпаковачны цэх. У ім налічваецца каля трохсот работніц. Цэх у цэлым з'яўляецца стаханаўскім. Усе работніцы перавыконваюць свае нормы выпрацоўкі. Замест нормы ўпакоўкі 200 кілограмаў махоркі на чалавека за змену, стаханаўкі ўпакоўваюць 300—360 кілограмаў. Работніцы Грандзіцкая, Кажанава, Шнеер штодзённа ўпакоўваюць па 320 кілограмаў махоркі. Работніцы 45-га стала тт. Левіна, Завінская, Орбах сістэматычна даюць 350—360 кілограмаў.

Пасля выдання Ўказа многія работніцы гэтага цэха палепшылі сваю работу. Упакоўшчыцы Шперлін, Мабовіч, Калдоўская раней давалі 270 кілограмаў махоркі. Зараз яны ўпакоўку давялі да 320 кілограмаў. Паказчыкі сваёй работы яны замацавалі і даюць іх штодзённа. За апошні час у цэху ўзнялася і працоўная дысцыпліна. Не было ні аднаго выпадку спазнення ,або прагулу.

Добра працуе і механічны цэх. Калектыў гэтага цэха рыхтуе да гадавіны Вялікай Кастрычніцкай Рэвалюцыі дастойны падарунак.

Фабрыцы патрэбна больш 40 набіўных машын, якіх надта цяжка дастаць. Па ініцыятыве лепшых стаханаўцаў механічнага цэха гэтыя машыны зараз вырабляюцца тут-жа на фабрыцы. Настойлівая і смелая работа дала свае рэзультаты. Днямі праходзіла выпрабаванне адной выпушчанай машыны. Яна працавала бездакорна. Яе вытворчая магутнасць — 160 тысяч папярос за змену. Выраб такой машыны на машынабудаўнічых заводах каштаваў-бы фабрыцы 12 тысяч рублёў. Зробленая машына сваімі сіламі каштуе 6 тысяч рублёў. Да вялікай гадавіны Кастрычніка рабочы калектыў цэха ўзяў на сябе абавязацельства — закончыць выпуск 10 папяросна-набіўных машын.

З месяца ў месяц расце выпуск табачных вырабаў. За 8 месяцаў бягучага года фабрыка выканала план на 109,6 процанта. Выконваючы Указы і рыхтуючыся дастойна сустрэць свята, рабочыя дабіваюцца яшчэ больш высокіх паказчыкаў у сваёй рабоце.

Г. Лупсякоў.

г. Гродна.

Наш рахунак кіраўніцтву шостага камбіната

Калектыў 6-га тэкстыльнага камбіната датэрмінова выканаў план трэцяга квартала. Ён трымае пяршынства сярод прадпрыемстваў горада Беластока. Усё было-б добра, калі-б калектыў гэтага камбіната сістэматычна не зрываў нашай работы.

Наш 10-ты камбінат атрымоўвае пражу ад 6-га камбіната. Не гаворачы ўжо аб тым, што шосты камбінат не выконвае план, пража мае тыя або іншыя адступленні ад зацверджаных стандартаў, і як вынік—мы выпрацоўваем нізкасортнае сураўё.

На агульным сходзе рабочых ткацкага цэха, які адбыўся 1 верасня, мы рашылі заключыць дагавор на сацыялістычнае спаборніцтва з шостым камбінатам і разам з тым патрабаваць ад калектыва гэтага камбіната бесперабойнага снабжэння 10-га камбіната неабходнай колькасцю пражы. Не глядзячы на тое, што ўжо мінуў месяц, калектыў 6-га камбіната не палічыў патрэбным не толькі адказаць на наш выклік, але і адказаць на нашы законныя патрабаванні.

Напрашваецца пытанне: чаму кіраўніцтва шостага камбіната ставіць нас у становішча невыконваючых план? Мы, рабочыя ткацкага цэха камбіната № 10, зварочваемся да дырэкцыі камбіната № 6 з пытаннем: дакуль яна будзе зрываць работу нашага цэха?

М. Герц,
начальнік ткацкага цэха.

Стаханаўцы - многастаночнікі:
О. Савіцкі, С. Сідранскі, В. Чыжыцкі і іншыя.

Чыгуначнікі рыхтуюцца да свята

Чыгуначнікі станцыі Беласток рыхтуюцца сустрэць 23-ю гадавіну Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі новымі вытворчымі перамогамі. Кожны дзень у кватэрах чыгуначнікаў можна бачыць агітатараў, якія праводзяць гутаркі на розныя тэмы.

Асабліва адчуваецца вытворчы ўздым сярод стаханаўцаў станцыі. Арганізавана стаханаўская школа. У ёй стаханаўцы вывучаюць вопыт перадавых чыгуначнікаў Савецкага Саюза. Стаханавец тав. Меншых паказаў на прыкладзе, што можна фарміраваць поезд на працягу 45 мінут. Следам за ім высокія ўзоры паказаў рабочым тав. Вежбіцкі, які састаўляе поезд за 48 мінут.

Мастацкая самадзейнасць у 83 дзіцячым садзе Варашылаўскага раёна горада Мінска. Фота К. Якубовіча.
Фотахроніка БелТА.

Выстаўка народнага мастацтва

Капіталізм душыў і падаўляў мастацкія народныя таленты. Толькі сацыялізм стварае ўмовы для свабоднага іх развіцця. Аб гэтым ярка сведчыць арганізаваная ў Беластоку выстаўка народнага мастацтва.

350 розных экспанатаў, твораў самавучак, жывапісцаў, скульптараў, рэзчыкаў па дрэву, тканіны розных народных рукадзелляў сабраў беластоцкі Дом народнай творчасці на выстаўцы народнага мастацтва.

Асаблівую цікавасць прадстаўляюць карціны маладых мастакоў. Вось адна ля другой вісяць дзве карціны 17-гадовага рабочага тав. І. Цэльнікера. На адной з іх таленавіты юнак паказаў цяжкае мінулае селяніна Заходняй Беларусі: за драўлянай сахой марудна крочыць знясілены бядняк-селянін. А вось другая карціна: весела, з песнямі звяртаюцца з работы дзяўчаты-трактарысткі. На другім плане гэтай карціны — трактар, аб якім да прыходу Чырвонай Арміі працоўнае сялянства Заходняй Беларусі ведала толькі па чутках.

З карцін, якія адлюстроўваюць цяжкае мінулае, заслугоўвае ўвагі «Святкаванне першага мая перад вызваленнем» І. Б. Залескага. Моцнае ўражанне робіць малюнак 17-гадовай работніцы Т. Г. Прэс «Бяздомныя».

Частка ўдзельнікаў выстаўкі карысталася толькі завочнай кансультацыяй метадыстаў Дома народнай творчасці. Аднак яны дабіліся ў сваёй рабоце добрых вынікаў. Вялікі рост адзначаецца ў творах 17-гадовага Анатолія Краўчука, селяніна вёскі Крывая, Бельскага раёна. Аб гэтым сведчыць яго апошняя работа «Гутарка чырвонаармейца з сялянамі».

Рад маладых мастакоў накіраваны на вучобу. Тав. Залескі прынят у Віцебскае мастацкае вучылішча, скульптар Засліцкі паступіў у мастацкую школу пры Ленінградскай акадэміі мастацтваў.

З ткацкіх вырабаў, якія знаходзяцца на выстаўцы, трэба адзначыць дыван работы А. Сунэлік, сялянкі вёскі Вехотніца, Ваўкавыскага раёна. Асноўны матыў рысунка дывана — гэта кветкі і птушкі — характэрныя матыў беларускай народнай творчасці.

Многа густу паказвае тканіна работы сялянкі С. Новік з геаметрычным узорам, таксама характэрным для беларускай вёскі.

Агульную цікавасць выклікаюць рукадзельныя работы: ручнікі з вышыўкай і кружавамі, абрусы і фіранкі з ільняных нітак уласнай выпрацоўкі.

Заслужаным поспехам карыстаецца цікавая мазаіка 65-гадовага пенсіянера Васіліцкага на тэму: «Пераход 17 верасня 1939 года танкамі Чырвонай Арміі былой савецка - польскай граніцы».

Аб зацікаўленасці да выстаўкі сведчыць лік яе наведвальнікаў. У першы дзень пасля адкрыцця выстаўкі яе наведала 150 чалавек, у другі — 618.

У кнізе водгукаў знаходзім рад цікавых заметак. Сестры Н. і С. Бабаковы пішуць: «Выстаўка ярка паказвае, як за год жыццё на вызваленай зямлі вырасла мастацтва народаў заходніх абласцей Беларусі». Другі наведвальнік піша: «Карціны палітычна змястоўны. Выдатна і ярка паказана мастацтва вёскі».

У адным з водгукаў чытаем: «Выстаўка народнай творчасці адлюстроўвае любоў вызваленага народа да Рабоча - Сялянскай Чырвонай Арміі. Асабліва ярка выразілі гэту любоў і павагу да Чырвонай Арміі тт. Якаўчук і Шкута».

В. Бемаў.

УЗОРНА ПАДРЫХТУЕМСЯ ДА ЗІМЫ

ТАМ, ДЗЕ ДА ЗІМЫ НЕ РЫХТУЮЦЦА

Мінулая зіма ўскрыла рад хворых месц у рабоце прадпрыемстваў. Гэтага, аднак, не ўлічылі кіраўнікі прадпрыемстваў і не зрабілі адпаведных вывадаў. Падрыхтоўка да зімы на радзе прадпрыемстваў выклікае законную трывогу.

На пятым камбінаце да гэтага часу парасілавая гаспадарка знаходзіцца ў рамонце. З трох катлоў асноўнай кацельні два разабраны. Цяпер наогул спынілі іх рамонт з-за адсутнасці адпаведных дэталей. Аднапавярховы корпус ткацкага цэха не мае апальвання. Дах над цэхам у многіх месцах згніў. Да гэтага часу не абсталявалі тамбураў. У такім-жа прыкладна становішчы знаходзяцца і іншыя цэхі камбіната.

Не лепш абстаіць справа на тэкстыльнай фабрыцы № 20 (дырэктар тав. Паўлоўскі). І тут памяшканне кацельнай недабудавана, кацёл разабран і знаходзіцца ў рамонце. Таксама разабрана ў многіх месцах паравая сістэма апальвання. Ва ўсіх цэхах адсутнічаюць двайныя аконныя рамы. Перад уваходнымі дзвярыма цэхаў няма тамбураў і да будаўніцтва іх яшчэ не прыступілі.

Дырэктар абутковай фабрыкі № 3 тав. Клеонскі лічыць, што падрыхтоўваць памяшканне фабрыкі да зімы немэтазгодна таму, што фабрыка пераходзіць у другі вытворчы корпус. Аднак надзеі дырэктара не апраўдваюцца. Новы корпус знаходзіцца ў стадыі будаўніцтва і калі ён будзе закончан, яшчэ невядома. Тым не менш цэхі абутковай фабрыкі да зімы не падрыхтоўваюцца.

Усе гэтыя факты сведчаць аб тым, што кіраўнікі раду прадпрыемстваў яшчэ па-сур'ёзнаму не ўзяліся за адказны ўчастак работы, за падрыхтоўку прадпрыемстваў да зімы. Неабходна зараз-жа мабілізаваць усю грамадскасць на хутчэйшую падрыхтоўку да зімовага перыяда.

Б. Багданаў.

Прыводзяцца ў парадак памяшканні

Мы звязаліся па тэлефону з дырэктарам 7-га камбіната тав. Хахлушкіным. Апошні паведаміў нам аб рабоце, якая вядзецца ў сувязі з падрыхтоўкай да наступаючага зімовага перыяду.

Калектыў камбіната разгарнуў дзейную падрыхтоўку да зімы. Праведзены рад неадкладных работ. Ужо ачышчаны катлы, прыведзены ў спраўнасць парапроводы і радыятары. На 2-ой фабрыцы камбіната заканчваецца праверка парапровада.

Асаблівая ўвага ўдзелена рамонту памяшканняў, дахаў. На чацвёртай фабрыцы дахі адрамантаваны. Зараз ідзе рамонт даху фабрыкі № 3. Гэта работа скончана прыкладна напалову. У радзе памяшканняў нехапала шкла ў рамах. У сталярнай майстэрні пры камбінаце загатаўляюцца бруські для 26 дзвярэй.

Значная ўвага на камбінаце ўдзяляецца загатоўцы паліва. На торфа-балоце Крулеў Мост ёсць 1.500 тон заштабеляванага торфу, які прадназначан для камбіната. На другім торфабалоце, якое знаходзіцца недалёка ад камбіната, — маецца яшчэ 2.100 тон торфу. Акрамя гэтага, на камбінат дастаўляюць дровы. Фабрыка № 2 мае чатырохмесячны запас паліва, фабрыка № 4 — месячны запас. Астатнія фабрыкі таксама маюць запасы паліва. Камбінат не спыняе работы па вывазцы паліва на прадпрыемствы. Памяшканне для школы фабрычна-заводскага вучнёўства адрамантавана, і гэтымі днямі ў ім пачнуцца заняткі. Да зімы камбінат прывёў у парадак клуб. Такім чынам калектыў цяпер мае добра адрамантаваны клуб.

СІЛА ПРЫВЫЧКІ

— Таварыш дырэктар! У вас-жа дах працякае!
— Няўжо? Падайце заяву, разбярэм...

ВЫХОЎВАЦЬ НАШЫ ВОЙСКІ Ў ДУХУ СМЕЛАСЦІ, ІНІЦЫЯТЫВЫ, ВЫНОСЛІВАСЦІ

Прайшоўшы год мае ў жыцці Чырвонай Арміі асабліва вялікае значэнне. Баявыя дзеянні нашых часцей ля ракі Халхын-Гол, гераічны вызваленчы паход у Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь і асабліва баі з белафінамі далі многім байцам і камандзірам сур'ёзную баявую практыку, дазволілі накапіць некаторы баявы вопыт і разам з гэтым ускрыць недахопы ў сістэме абучэння нашых войск. Улічваючы гэты вопыт і ўважліва аналізіруючы баявыя дзеянні ў Заходняй Еўропе, народны камісар абароны маршал Савецкага Саюза таварыш С. К. Цімашэнка загадаў рэзка перабудаваць метад і характар баявой падрыхтоўкі нашых войск у адпаведнасці з указаннямі і патрабаваннямі таварыша Сталіна.

Абучаючы байцоў, мы ў мінулым часта арыентыраваліся на барацьбу са слабым праціўнікам, перамогі над якім можна было дасягнуць лёгка, і як вынік гэтага не прывучалі чырвонаармейцаў да цяжкасцей паходнага жыцця, мала выхоўвалі стойкасць і вынослівасць. Сярод некаторай часткі нашых камандзіраў і палітработнікаў укаранілася шкодная прывычка: большую частку вучэбнага часу праводзіць у класах, вучыць чырвонаармейцаў метадам славесных аб'ясненняў, не жадаючы абцяжарваць сябе працяглымі выхадамі ў поле, начнымі заняткамі на незнаёмай мясцовасці і таму падобнымі цяжкасцямі.

Зараз трэба прэч адкінуць надзеі на лёгкую перамогу над слабым праціўнікам. Трэба арыентавацца на барацьбу з праціўнікам моцным, дастаткова арганізаваным і добра ўзброеным. Чырвонаармеец павінен быць абучан умелым дзеянням супроць самага моцнага праціўніка ў самай цяжкай баявой абстаноўцы. Яго трэба навучыць быстра ацэньваць мясцовасць для перабежкі і акапвання, у поўнай меры скарыстаць сілу сваёй зброі, навязваць сваю волю праціўніку, настойліва прасоўвацца ўперад у наступленні і стойка трымацца ў абароне.

Увесь асабовы састаў падраздзяленняў і часцей трэба **выхоўваць у духу смеласці, ініцыятывы, вынослівасці.**

Лепшым метадам такога выхавання з'яўляюцца працяглыя заняткі ў полі на разнастайнай незнаёмай мясцовасці. Такія заняткі найбольш поўна набліжаюць чырвонаармейца да ўмоў сапраўднай баявой абстаноўкі, прымушаюць яго намагаць усе сілы для выканання задачы, фізічна загартоўваюць яго, усяляюць у яго ўпэўненасць у свае сілы. Але і палявыя заняткі намі рашуча перабудоўваюцца. Раней асноўную ўвагу на вучэннях у полі мы ўдзялялі адпрацоўцы такіх тэм, як марш і сустрэчны бой, прычым упор звычайна рабілі на марш, а бой, хоць-бы і сустрэчны, разыгрываўся даволі прымітыўна. Як правіла, рабілася толькі разгортванне і затым атака.

Зараз гэтага ўжо недастаткова. Мінулагодні паход нашых часцей у Заходнюю Украіну і Заходнюю Беларусь паказаў, што нашы чырвонаармейцы і камандзіры могуць паспяхова рабіць працяглыя фарсіраваныя маршы, а баявыя дзеянні супроць белафінаў далі зразумець, што цяпер асноўную ўвагу трэба ўдзяляць арганізацыі і вядзенню бою. Трэба вучыцца дзейнічаць у найбольш цяжкіх прыродных умовах, прывіваць байцам навыкі правільнага скарыстання сваёй зброі на любой мясцовасці, у любы час дня і ночы, а ад камандзіраў дабівацца дзейснага кіравання сваімі падраздзяленнямі, аператыўнай арганізацыі ўзаемадзеяння, — адным словам, выхоўваць пэўную ваенную культуру.

Усё гэта прымушае з асаблівай стараннасцю падыходзіць да баявой падрыхтоўкі дробных падраздзяленняў: аддзялення, узвода, роты, батальёна. Іменна гэтыя дробныя падраздзяленні першымі сутыкаюцца з праціўнікам і часта самастойна вядуць бой. Яны найбольш поўна і практычна ажыццяўляюць у баі ўзаемадзеянне пяхоты з танкамі і артылерыяй і сваімі рашучымі дзеяннямі часта рашаюць вынік барацьбы. Цяпер кожнаму камандзіру і чырвонаармейцу вядома, што пяхота вядзе наступленне не адной суцэльнай лініяй і пераходзіць у штыкавую атаку не цэлымі злучэннямі адразу, а вядзе бой у расчлененых глыбокіх баявых парадках. Гэтыя баявыя парадкі звычайна насычаны вялікай колькасцю разнастайных тэхнічных сродкаў, не арганізаваўшы ўзаемадзеяння з якімі, пяхота не зможа падавіць супраціўленне ворага. Яшчэ да падыходу к пярэдняму краю абароны праціўніка наступаючыя павінны пераадолець паласу інжынерных (а часам і інжынерна-хімічных) загарод. Кожная з гэтых загарод прыкрываецца ружэйна-кулямётным і артылерыйскім агнём і поўна розных сюрпрызаў. Упорнае супраціўленне наступаючы сустракае на пярэднім краі абароны і асабліва ў глыбіні абарончага раёна праціўніка.

Бой у глыбіні — найбольш цяжкі этап наступлення. Тут ад наступаючых патрабуецца асаблівая настойлівасць, самастойнасць, ініцыятыва і трайная смеласць. Толькі гібкае кіраванне агнём артылерыі, добрае ўзаемадзеянне ўнутры падраздзялення, між узводамі, ротамі, з танкамі, авіяцыяй і гарматамі суправаджэння забяспечаць паспяховае выкананне баявой задачы. Усё гэта настойліва дыктуе неабходнасць у найкарацейшы тэрмін дабіцца выдатнай баявой вывучкі дробных падраздзяленняў.

На разборы тактычных заняткаў у Маскоўскай ваеннай акрузе народны камісар абароны заявіў:

«Мы павінны давесці да сазнання кожнага камандзіра і палітработніка, што асноўнай нашай задачай у бягучым годзе і абавязкам кожнага з нас з'яўляецца падняць і зрабіць усясільным узвод, роту, батальён і полк. Калі гэта звяно па-сапраўднаму стане на ногі ва ўсіх часцях і набудзе культуру ваеннай справы ў поўным сэнсе гэтага слова, то ў баявой абстаноўцы нашы злучэнні будуць дзейнічаць без праліцця вялікай крыві».

Гэту заяву народнага камісара трэба глыбока асмысліць, зразумець і праводзіць у жыццё з усёй бальшавіцкай страснасцю і энергіяй.

Надзвычай паказальны ў гэтых адносінах тактычныя заняткі ў Маскоўскай і Заходняй асобай ваенных акругах, якія праводзіліся пад непасрэдным кіраўніцтвам народнага камісара абароны таварыша Цімашэнка. Гэтыя заняткі былі максімальна набліжаны да ўмоў сапраўднай баявой абстаноўкі. Мэтай іх было праверыць узвод, роту і батальён, гэта значыць тыя невялікія часцінкі, з якіх складаюцца вялікія вайсковыя злучэнні. Знаходзячыся ў падраздзяленні, народны камісар уважліва сачыў за кожным крокам байцоў і камандзіраў. Яго вока не прапускала ні адной дробязі. Ён бачыў і рэзка крытыкаваў недахопы, адзначаў і заахвочваў умелыя дзеянні.

Указанні таварыша Цімашэнка, даныя на разборах вучэнняў, з'яўляюцца для нас кіраўніцтвам у баявой падрыхтоўцы падраздзялення. Кожным камандзірам і палітработнікам яны павінны быць вывучаны і ператвораны ў жыццё. Але не толькі ўказанні, даныя на разборах, — кожную заўвагу, зробленую народным камісарам у працэсе заняткаў, трэба ўважліва прадумаць і рэалізаваць у сваёй рабоце.

Перш за ўсё трэба рашуча павярнуцца тварам да вучобы і вучыцца ўсім зверхуданізу. Вучыцца і вучыць сваіх падначаленых у полі, памятаючы, што **поле — лепшы клас для ваенных заняткаў.** Адпрацоўваць задачы трэба ў поўным аб'ёме, не займацца славеснасцю, верхаглядствам, не абмяжоўваць сваіх дзеянняў толькі фіналам бою — атакай, а крок за крокам, паслядоўна і метадычна адпрацоўваць тэму поўнасцю. Неабходна адмовіцца ад шаблона, адкінуць прэч фармалізм і непатрэбныя ўмоўнасці.

На заявы аднаго байца ў Заходняй асобай ваеннай акрузе, што яму перашкаджае страляць грэчка, народны камісар указаў, што трэба выбраць другое месца, каб грэчка не перашкаджала, і тут-жа паказаў яму такое месца.

— Нічога не рабіце ўмоўна, — сказаў таварыш Цімашэнка, — усё рабіце безумоўна.

Вялікія задачы зараз стаяць перад артылерыяй. Народны камісар абароны патрабуе прыўрочваць баявыя стрэльбы артылерыі да тактычных вучэнняў пяхоты. Артылерысты павінны навучыцца прыкрываць наступленне пяхоты агнявым валам. У падрыхтоўцы агнявога вала павінен асабліва чотка працаваць увесь апарат кіравання агнём, пачынаючы ад начальніка артылерыйскай групы і канчаючы радыстам і сувязістам, які перадае сігналы аб становішчы нашай пяхоты.

Рашучая перабудова баявой падрыхтоўкі нашых войск у адпаведнасці з указаннямі народнага камісара многаму абавязвае і ўсе органы палітычнай прапаганды, партыйныя і комсамольскія арганізацыі. Без іх актыўнага ўдзелу такая перабудова немыслімя. Новыя патрабаванні, якія высоўваюцца перад палітапаратам у сувязі з умацаваннем адзінаначалля, прымушаюць удзяляць галоўную ўвагу пытанням выхавання, палітычнай прапаганды і агітацыі. А калі мы бярэм курс на ўсямернае ўзняцце боездольнасці ўзвода, роты і батальёна, значыць і цэнтрам партыйна-палітычнай і агітацыйна-прапагандысцкай работы трэба зрабіць роту. Накіраваць сюды галоўныя прапагандысцкія сілы, усямерна ўмацаваць партыйную і комсамольскую арганізацыі—вось неадкладная задача палітработнікаў. Не выканаўшы гэтай задачы, нельга сур'ёзна тварыць аб штодзённым выхаванні байцоў у духу беспярэчнага падначалення сваім камандзірам, цвёрдай савецкай воінскай дысцыпліны.

Палітычны апарат Чырвонай Арміі шматгадовым вопытам стварыў разнастайныя формы і метады партыйнай масавай работы ў войсках. Палітычныя заняткі і інфармацыі, партыйныя і комсамольскія сходы і гутаркі, работа гурткоў, ленінскіх пакояў, клубаў, дамоў Чырвонай Арміі, масавая фізкультура, кіно, радыё, бібліятэкі, друк і іншыя формы дазваляюць наблізіць палітычную прапаганду і агітацыю да жывых людзей — байцоў і камандзіраў.

Чырвоная Армія аснашчана магутнай баявой тэхнікай. Уся справа заключаецца ў тым, каб нястомна ўдасканальваць вывучку нашых байцоў, ваенную культуру камандзіраў, нястомна ўдасканальваць ваенную справу, як гэтага патрабуюць ад Чырвонай Арміі ўрад, партыя, таварыш Сталін.

Генерал арміі І. ТЮЛЕНЕЎ.

ЕГІПЕТ

(Даведка)

Размешчаны на стыку трох мацярыкоў—Еўропы, Азіі і Афрыкі—Егіпет займае важнейшае стратэгічнае становішча. Пасля таго, як у 1869 годзе закончыліся работы па прарыццю Суэцкага канала, з'ядноўшага Міжземнае мора з Чырвоным морам і Індыйскім акіянам, стратэгічнае значэнне Егіпта ўзрасло яшчэ больш. У 1876 годзе Англія купіла ў егіпецкага хадыва яго акцыі Суэцкага канала і атрымала фактычны кантроль над каналам. У сувязі з адкрыццём руху праз Суэцкі канал узрасло і эканамічнае значэнне міжземнаморскага шляху для Брытанскай імперыі.

Да вайны праз Суэцкі канал праходзіла 70 працэнтаў усяго вывазу Індыі, 50 працэнтаў вывазу і 25 працэнтаў увозу Аўстраліі. Штогодна праз канал праходзілі гандлёвыя судны водазмяшчэннем у 35 мільёнаў тон. Больш 50 працэнтаў гэтага танажа прыходзілася на долю англійскага гандлёвага флота. Другое месца займала Італія.

У 1882 годзе Егіпет, будучы часткай Отманскай імперыі, быў акупіраван Англіяй. На працягу 40 год (з 1882 па 1922 год) Егіпет быў англійскай калоніяй. Моцны ўздым нацыянальна-вызваленчага руху ў 1922 годзе прымусіў Англію прадаставіць Егіпту фармальную незалежнасць.

Егіпет займае тэрыторыю амаль у 1 мільён квадратных кіламетраў з насельніцтвам у 15,9 мільёнаў чалавек. 96 працэнтаў плошчы Егіпта прадстаўляе сабой пустыню і толькі каля 3,5 працэнта тэрыторыі, якая прылягае да даліны і дэльты ракі Ніл, з'яўляецца асвоенай тэрыторыяй, дзе пражывае амаль усё насельніцтва краіны. Гэта частка Егіпта вельмі густа населена (звыш 400 чалавек на 1 кв. кіламетр). К захаду ад Ніла размешчана Заходняя пустыня, якая распасціраецца на 600 кіламетраў да лівійскай граніцы.

Сельская гаспадарка з'яўляецца асновай егіпецкай эканомікі. Пасяўная плошча складае каля 35 тысяч кв. кіламетраў. Земляробства аснована на штучным абвадненні. Асноўныя сельскагаспадарчыя культуры: бавоўна, пшаніца, кукуруза, ячмень, рыс, бабы, кунжут і іншыя.

У сувязі з недахопам пасбішчаў жывёлагадоўля ў Егіпце развіта слаба. У 1936 годзе ў краіне налічвалася нямногім больш 50 тысяч коней і мулаў, 155 тысяч вярблюдаў, 995 тысяч галоў буйнай рагатай жывёлы і каля 2 мільёнаў галоў авечак і коз.

Бавоўна з'яўляецца асноўнай культурай сельскай гаспадаркі. Егіпет з'яўляецца велізарнай бавоўнянай плантацыяй, якая снабжае таннай сыравінай англійскую тэкстыльную прамысловасць. Доля бавоўны ў агульным егіпецкім экспарце складае 92 працэнты. Монакультурны характар сельскай гаспадаркі паставіў егіпецкае сялянства ў поўную залежнасць ад Англіі. За лік штогодна павялічваючыхся пасеваў бавоўны скарачаліся пасевы зерневых культур. Гэтая абставіна прывяла к таму, што Егіпет не стане забяспечыць сябе хлебам і вымушан увазіць яго з Індыі і Аўстраліі.

Прамысловасць Егіпта развіта слаба і ў асноўным складаецца з невялікіх прадпрыемстваў, размешчаных галоўным чынам у Александрыі і Каіры. Развіццё егіпецкай прамысловасці штучна затрымлівалася англічанамі, бо Англія зацікаўлена ў пастаўцы Егіпту сваіх тавараў. Створаныя за апошнія гады ў Егіпце некаторыя буйныя прадпрыемствы знаходзяцца ў руках замежнага капітала. Некаторае значэнне мае нафтаздабываючая прамысловасць у раёне Суэца, дзе маюцца нафтаачышчальныя заводы. Маюцца марганцавыя руднікі ў Сінаі. Развіта бавоўнаачышчальная прамысловасць (ёсць 125 заводаў).

Важнейшыя гарады Егіпта: Каір (сталіца — 1.307 тысяч жыхароў), Александрыя — 682 тысячы жыхароў (буйны гандлёвы порт і асноўная база англійскага ваенна-марскога флота ва ўсходняй часткі Міжземнага мора). Праз Александрыю праходзіць амаль увесь знешні гандаль Егіпта. Ёсць рад іншых умацаваных пунктаў, сярод якіх трэба адзначыць Мерса - Матрух, Порт-Саід, Суэц.

Да вайны егіпецкая армія складалася з 50 тысяч афіцэраў, унтэр-афіцэраў і салдат. У састаў арміі ўваходзіла адна матарызаваная дывізія, тры пяхотных дывізіі і суданскі корпус. Акрамя таго, Егіпет меў нязначныя дапаможныя войскі. К таму часу ў Егіпце налічвалася каля 50 самалётаў.

Марскі флот складаўся з трох крэйсераў берагавой абароны, аднаго патрульнага судна і раду іншых невялікіх суднаў.

Яшчэ задоўга да пачатку другой імперыялістычнай вайны паміж англа-французскім блокам і Італіяй ішла абвостраная барацьба за панаванне на Міжземным моры і ў каланіяльных уладаннях у Паўночнай Афрыцы. Італія, у прыватнасці, патрабавала роўных правоў з Англіяй і Францыяй на ўпраўленні Суэцкім каналам.

З моманту акупацыі Абісініі Італіяй непакой Англіі па поваду яе пазіцый у басейне Міжземнага мора асабліва ўзмацніўся.

Да пачатку другой імперыялістычнай вайны былі праведзены вялікія ваенныя падрыхтаванні як Англіяй, так і Італіяй. Італія сканцэнтравала ў сваёй калоніі Лівіі значныя ўзброеныя сілы. Італія пабудавала ў Лівіі аўтамабільную дарогу даўжынёй у 1.800 кіламетраў. Гэта дарога пачынаецца ля граніцы з Тунісам і даходзіць да егіпецкай граніцы. На лівійскім узбярэжжы Міжземнага мора створаны базы ваенна-паветранага і марскога флотаў (Тобрук, Дэрна, Бенгазі і іншыя). Англія ў сваю чаргу правяла на тэрыторыі Егіпта буйныя ваенныя падрыхтаванні. Па англа-егіпецкаму дагавору, заключанаму ў 1936 годзе, Англія атрымала ў сваё распараджэнне ўсе важнейшыя ваенна-стратэгічныя аб'екты ў Егіпце. Англійскія самалёты атрымалі манапольнае права пералёту праз Суэцкі канал.

Хаця Егіпет па гэтаму дагавору і ўзяў на сябе саюзныя абавязацельствы ў адносінах да Англіі, аднак да гэтага часу ён не выконвае сваіх адносін да вайны. З часу пачатку вайны ў Афрыцы і Егіпце адбылося тры ўрадавых крызісы ў сувязі з рознагалоссямі ў кіруючых кругах па пытанню аб'яўлення вайны Італіі.

У Егіпце к моманту пачатку вайны знаходзілася каля 100 тысяч салдат, перакінутых з Індыі, Палестыны і Новай Зеландыі. У далейшым гэтыя войскі папаўняліся, складаючы так званую армію генерала Уэйвела.

ЗА РУБЯЖОМ

Зводка італьянскага камандавання

РЫМ, 1 кастрычніка. (ТАСС). Агенцтва Стэфані перадае зводку італьянскага камандавання наступнага зместу: «У Паўночнай Афрыцы непрыяцельскія самалёты зрабілі атакі на Тобрук, скінуўшы некалькі бомб, якія прычынілі нязначныя пашкоджанні; адзін чалавек ранен. Зенітная артылерыя збіла адзін непрыяцельскі самалёт. На адным аэрадроме забіта 6 і ранена 6 чалавек, прычынены нязначныя пашкоджанні. Нашы знішчальнікі атакавалі самалёты праціўніка, калі апошнія вярталіся, і збілі адзін самалёт тыпу «Бленхейм». Мяркуецца, што другі самалёт быў таксама збіт.

У Англа-Егіпецкім Судане нашы самалёты бамбардыравалі танкі на масту Бутана, а таксама чыгуначныя станцыі Хаджыс і Арома. У час гэтага налёту былі разбураны вагоны з грузамі. Непрыяцельская самалёты зрабілі атаку на Гура і пашкодзілі адзін будынак. Афяр няма. Адзін самалёт праціўніка збіт нашымі знішчальнікамі».

—о—

Тройствены пакт у дзеянні

ТОКІО, 1 кастрычніка. (ТАСС). Агенцтва Домей Цусін паведамляе, што «паводле аўтарытэтных звестак, паміж Токіо, Берлінам і Рымам ідуць перагаворы аб стварэнні аб'яднаных тэхнічных камісій, прадугледжаных чацвертым пунктам трохбаковага пакта, заключанага ў Берліне 27 верасня паміж Японіяй, Германіяй і Італіяй. Тры аб'яднаныя камісіі па палітычных, эканамічных і ваенных пытаннях будуць створаны ў Токіо і Берліне. У функцыі гэтых камісій будзе ўваходзіць распрацоўка дакладнай формулы супрацоўніцтва трох удзельнікаў пакта ў палітычнай, эканамічнай і ваеннай галінах. Аб'яднаныя камісіі будуць абмяркоўваць таксама формулу аказання ўзаемнай дапамогі, прадугледжанай трэцім пунктам пакта».

—«о»—

Заява Хэла

ВАШЫНГТОН, 1 кастрычніка. (ТАСС). Дзяржаўны сакратар ЗША Хэл меў гутарку з англійскім паслом Латыанам. У гутарцы з прадстаўнікамі друку Хэл заявіў, што ён абмяркоўваў з Латыанам бягучыя пытанні, у прыватнасці эканамічныя. Аднак агенцтва Асошыэйтэд Прэс сцвярджае, што Хэл абмяркоўваў пытанне аб пакце трох дзяржаў. У сувязі з тым, што па многіх прызнаках Англія ў бліжэйшы месяц адкрые дарогу Бірма — Кітай, прадстаўнікамі друку было задана пытанне, ці вітаюць ЗША адкрыццё гэтай дарогі. Хэл заявіў, што палітыка ЗША не змянілася з ліпеня, калі яны адмовіліся адобрыць закрыццё гэтай дарогі. Адказваючы на другое пытанне, ці будуць амерыканскія ваенныя караблі пасланы з місіяй «добрай волі» ў Аўстралію і Новую Зеландыю, Хэл заявіў, што яму нічога невядома адносна такой прапановы.

—«о»—

ПРОЦІПАВЕТРАНЫЯ МАНЕЎРЫ Ў ЯПОНІІ

ТОКІО, 1 кастрычніка. (ТАСС). Як паведамляе агенцтва Домей Цусін, сёння па ўсёй краіне пачынаюцца пяцідзённыя проціпаветраныя манеўры. Такія-ж манеўры праводзяцца ў Карэі, на Фармозе, у Квантунскай вобласці і на падмандатных астравах.

Група рабочых і работніц беластоцкай плюшавай фабрыкі — актыўныя ўдзельнікі гераічнай 6-месячнай забастоўкі ў 1936 годзе.

Фота А. Сапіра.

У ТЭАТРЫ ЮНАГА ГЛЕДАЧА

Мінскі тэатр Юнага гледача, які гастралюе зараз у Беластоку, ставіць п'есу беларускага драматурга Віталія Вольскага «Цудоўная дудка».

Спектакль «Цудоўная дудка» адабран камісіяй Усесаюзнага камітэта па справах мастацтваў пры Саўнаркоме СССР для паказу ў Маскве на Усесаюзным прагледзе дзіцячых тэатраў.

П'еса багата насычана беларускім фальклорам. Яна адлюстроўвае думкі і імкненні беларускага народа ў перыяд яго няволі. Аўтар на аснове цікавага казачнага матэрыялу расказвае гледачу, як у мінулыя цяжкія годы беларускі народ вёў жорсткую барацьбу супроць сваіх прыгнятальнікаў—польскіх паноў.

Наступная пастаноўка тэатра — «Ноч у верасні» І. Чэкіна прысвечана зараджэнню стаханаўскага руху ў Данбасе.

—«о»—

НОВЫЯ КІНОТЭАТРЫ.

У Снядаве заканчваецца будаўніцтва новага двухпавярховага каменнага будынку. На ніжнім паверсе будзе абсталяван Дом сацкультуры, а на верхнім — кінотэатр на 300 месц. У другой палове кастрычніка новы кінотэатр будзе адкрыты.

За апошні час у нашай вобласці адкрыліся новыя кінотэатры ў Едвабне, Шчучыне, Парэчы і Чорнай Весі.

Усяго ў Беластоцкай вобласці налічваецца 53 кіноўстаноўкі.

—о—

ГРАМАДСКІЯ ІНСТРУКТАРЫ ПА ФІЗКУЛЬТУРЫ

Сёння ў Беластоку пачынаюцца заняткі на месячных курсах (з адрывам ад вытворчасці) па падрыхтоўцы грамадскіх інструктараў па фізкультуры для прадпрыемстваў, калгасаў і соўгасаў.

У праграму курсаў уваходзяць дысцыпліны: палітвучоба, фізкультурны рух у СССР і практычныя заняткі па комплексу «Гатоў да працы і абароны».

На курсах будзе займацца 25 чалавек.

—«о»—

ФІЗКУЛЬТУРНЫ ТЭХНІКУМ У ГРОДНЕ

У бліжэйшыя дні ў Гродне адкрываецца тэхнікум фізічнай культуры. Тэхнікум будзе рыхтаваць выкладчыкаў фізкультуры для сярэдніх школ, інструктараў-метадыстаў для спартыўных таварыстваў і трэнёраў па ўсіх відах спорту.

Новы тэхнікум — першая фізкультурная навучальная ўстанова на тэрыторыі заходніх абласцей Беларусі.

Год таму назад

(Хроніка падзей)

3 кастрычніка. Гэты дзень быў багаты падзеямі ў культурным жыцці горада. У Беласток прыехаў ансамбль песні і пляскі беларускага фронта. Гарадскі тэатр быў перапоўнен. Людзі, ведаючы баявыя якасці Чырвонай Арміі, змаглі пераканацца ў яе вялікай культуры. Калі ў фінальным танцы байцы з агалёных шашак склалі любімае імя **«Сталін»**, усе ўсталі з месц і доўга праўзглашалі лозунгі ў чэсць любімага Сталіна.

Адбыўся першы сход мастакоў, ці, як выразіўся адзін з удзельнікаў, сход беспрацоўных мастакоў. На сходзе прысутнічалі мастакі, прыехаўшыя з Мінска. Гасцей засыпалі многімі пытаннямі аб жыцці мастакоў Савецкага Саюза. Амаль усе прынеслі на сход свае лепшыя карціны. Частка карцін была адабрана для арганізацыі выстаўкі ў Мінску. На сходзе было выбрана аргбюро па стварэнню ў Беластоку філіяла саюза мастакоў.

У кінотэатрах паявіліся першыя савецкія кінокарціны «Ленін у 1918 годзе», «Чапаеў» і іншыя. Штомінутна ў залах кінотэатраў усыпыхвалі апладысменты, нават праўзглашаліся прывітанні. Цяжка было зразумець, дзе ты знаходзішся: у кінотэатры, ці на мітынгу? Людзі, якіх гадамі пічкалі ўсякімі спальнымі тэмамі, упершыню ўбачылі сапраўднае кінамастацтва.

У Беласток прышла вядомая ў Польшчы кінаактрыса Нора Ней. Яна ўцякла з Варшавы ад жудасцей вайны, яна ішла сюды, пачуўшы, што Чырвоная Армія вызваліла Беласток. Яе муж і дзіцё дзесьці засталіся ў Свецы, захварэлі. Яна хадзіла па гораду, шукала знаёмых, шукала дапамогі. Нехта ёй парадзіў зайсці ў рэдакцыю «Вызвалены Беласток». Мы арганізавалі ёй прыём з старшынёй Часовага ўпраўлення. Ёй была прадастаўлена машына з шоферам, і яна выехала за мужам і дзіцём. Далі ёй грашовую дапамогу, кватэру. Звыкшая да таго, што ў Польшчы работнікаў кінамастацтва ўсяляк прыніжалі, яна была расчулена да слёз чуткасцю савецкіх людзей. Зараз Нора Ней вучыцца і будзе працаваць у савецкім кіно.

У Беласток прыехалі народныя паэты БССР ордэнаносцы Янка Купала і Якуб Колас.

Гэта прадажны буржуазны друк годы чатыры таму назад пісаў, што Янка Купала расстраляны органамі ЧК. У некаторых газетах нават былі змешчаны яго партрэты ў чорных рамках. Купала, Колас і іншыя пісьменнікі прыхтаваліся выступіць на прадстаячым літаратурным вечары.

Сход жанчын на ватнай фабрыцы

За год работы ва ўмовах савецкай улады ў корані змянілася жыццё вызваленай жанчыны. Замест ранейшых нявольніц, для якіх былі закрыты ўсе шляхі да палітычнага жыцця, жанчыны Беластока сталі актыўнымі ўдзельнікамі сацыялістычнага будаўніцтва.

На 32 ватнай фабрыцы жанчыны складаюць 60 працэнтаў усяго ліку рабочых. Сярод іх нямала стаханавак. Усім вядомы на фабрыцы прозвішчы такіх жанчын, як Гельбард, Івановіч, Свентахоўская і іншыя. Ткачыха тав. Гельбард вылучана на пасаду начальніка цэха.

Днямі на фабрыцы адбыўся сход жанчын, на якім абмяркоўвалася пытанне аб стварэнні жаночага савета. Праслуханы даклад аб жыцці жанчын у Савецкім Саюзе выклікаў вялікую цікавасць усіх прысутных. Выступаючыя жанчыны расказвалі аб тым, як іх жорстка эксплаатавалі ў былой капіталістычнай Польшчы.

Тав. Свентахоўская сказала:

— Толькі пры савецкай уладзе я змагла скончыць курсы нарміроўшчыкаў. Цяпер я з'яўляюся кваліфікаванай работніцай. Усе вызваленыя жанчыны атрымалі шырокія магчымасці для культурнага і творчага росту.

Выступіўшая тав. Нісенбаум гаварыла аб выхаванні дзяцей і аб сувязі бацькоў са школай.

Абран жаночы совет у саставе сямі лепшых работніц. Намечаны мерапрыемствы па ўдзелу жанчын фабрыкі ў барацьбе за ўзорнае прадпрыемства, за чыстату і парадак у ім, за паляпшэнне працоўнай дысцыпліны. Жаночы совет рашыў арганізаваць масавую работу ў чырвоным кутку, наладзіць культурнае абслугоўванне ў сталовай і буфеце фабрыкі. Вялікая ўвага будзе ўдзелена рабоце бацькоўскага камітэта ў школе.

Б. Фрыш.

Адказны рэдактар Б. М. ЗЕЛЬМАНАЎ.

Мы, вучні 26-й школы 6 класа „б“, выражаем глыбокае спачуванне нашай настаўніцы і выхавальніцы тав. Х. РАГОЎСКАЙ па поваду смерці яе МАЦІ